

ÜLLŐI MECÉNÁS

AZ ÜLLŐI MECÉNÁS MŰVÉSZETI KLUB
NEGYEDÉVENKÉNT MEGJELENŐ
KULTURÁLIS TÁJÉKOZTATÓ LAPJA
5. Szám / 2006. III. negyedév
Szerkeszti: Merczel Erzsébet, Sáránci Tibor, Németh Zoltán

Augusztus 20-án az Üllői Mecénás Művészeti Klub ismét nagyszabású kiállítást rendez a Polgármesteri Hivatal udvarán. Részletek a 6. oldalon.

ÍZELÍTŐ LAPUNKBÓL

Az elmúlt hónapok kulturális eseményeiről olvashatnak a **VISSZAPILLANTÓ** rovatban a **2., 3. oldalon**

Elkövetkező hónapokra tervezett tevékenységeinkről az **ELŐRETEKINTŐ** rovatban kaphatnak információkat. **4. oldal.**

Üllő régészeti emlékeiről valamint a déli harangszó igaz történetéről az **EMLÉKEZTETŐBEN** a **5. oldalon** olvashatnak

MECÉNÁS HÍREK rovatot indítottunk a **6. oldalon**

Folytatódik a **PESTI ÚTI PRAKTIKÁK** - N. Kékedy Ilona rovata a **6. oldalon**.

Fehér László: Egy város Eposza /Üllő város verses története/ a **7., 8., 9., 10. oldalon**

MŰVÉSZETI STÍLUSISMERTETŐ és **KREATÍV ÖTLETEK** rovatunk a **11. oldalon** található

BEMUTATJUK rovatunkban **Ernesto De Villa Celeste** festőművészt és a **Monor és Vidéke Alapítványt** ismerhetik meg a **12., 13. oldalon**

István király intelmeit olvashatják az **ÜNNEPEINK** rovatban a **13. oldalon**

A **PRÓZA PERCEKBEN** Merczel Erzsébet tárogatósról írt beszámolóját találják a **14. oldalon**

A **GYERMEKSAROK** kedves versekkel várja a **15. oldalon**

Az **ÍZES ÍZEK TERÍTÉKEN** rovatunk ízletes, könnyű szendvicseket ajánl a **15. oldalon**

Szerkesztőségünk tervbe vette, hogy újságunkat nagyobb példányszámban fogjuk terjeszteni. Első lépésben lapunkat városi szintre szeretnénk fejleszteni, de egy kistérségi terjesztést is fontolóra vettünk. Környékünkön eddig hiányzott az ilyen jellegű kulturális tájékoztató és a visszajelzésekből azt látjuk, hogy igény volna rá. A nagyobb példányszámhoz azonban anyagi forrásra van szükségünk. Ezúton is szeretnénk erre **támogatókat és hirdetőket** keresni.

Udvar Galéria a Sárándi portán

Meleg reggelre virradt. Szorgos csoport indult neki a megszokott galériarendezésnek. A **Nyitott Kapuk** elnevezésű rendezvénysorozat az Üllői Mecénás Művészeti Klub azzal a céllal indította, hogy ily módon vigyük közel az emberekhez a kultúrának e picinyke szeletét, valamint beszéljünk, hozzuk össze az szomszédokat. Az agglomerációban kimondottan jellemző az a vélemény - amely szerintünk nem helytálló -, hogy itt nincs igény semmilyen kultúrára a főváros közelsége miatt. Egy-egy ilyen alkalommal az az elképzelésünk igazolódik, hogy ha nehezen is mozdulnak az emberek, de örömmel és őszinte elcsodálkozással jönnek el egy-egy ilyen rendezvényre. Ez a fajta program - más kulturális rendezvénnyel ellentétben, nem igényel nagy anyagi áldozatot, de fantasztikus érzés tapasztalni, hogyan születnek ismeretek, barátságok, hogyan nyílnak meg az emberek egymás iránt. Én hiszem, hogy

az emberek többsége alapvetően jó, igényli az odafigyelést, és szívesen fogadja tőlünk azt amit nyújtani tudunk nekik. Igazolva érezzük magunkat abban is, hogy érdemes tovább csinálni, hisz egyre többen tudják, hogy értük is dolgozunk. Köszönjük mindazoknak, akik eljöttek, és szeretettel várunk mindenkit augusztus 20-án a Polgármesteri Hivatal udvarára, ahová még több kiállítóval és még színesebb programokkal készülünk.

- Sárándi -

TANÉVBŰCSŰZTATÓ DIÁKNAP AZ ISKOLÁBAN

Június 3-án már kora reggel nagy készülődésre ébredt az iskola. Szülők hada lepte el a folyosókat, szorgos kis hangyák módjára cípekedtek, intézkedtek, hiszen ezért a napért szerveztek hónapok óta. Az időjárás is kegyes volt, a több napos zuhogó eső után ezen a napon csodák-csodájára nem esett. Kilenc órára minden a helyén volt, indult a program. A délelőtti folyamán szülő-tanárok kézműves foglalkozásokat tartottak a földszinten, ahol sok ügyes kezű gyermek fordult meg az asztaloknál. Közben a **Mecénás Művészeti Klub** kiállítását és bemutatását lehetett megtekinteni. Akik sportolni vágytak az iskola sportpályáján találtak lehetőséget, tanár-diák-szülő meccsek voltak. Kicsivel később kezdetét vette a **főző-verseny**, amire osztályok jelentkezhettek. A főzésbe tanárok, szülők is besegítettek, az elkészült finomságokat

több tagú zsűri kóstolta végig. A nyertesek emléklapot, tortát kaptak. A speciális tagozat tanárai is sürgölődtek. Ők főzték a látogatóknak szülő finom pörköltet, amelynek illata szétáradt az egész környéken. Délután a színpadra szegződtek a tekintetek. Néptáncosokat, karaokésokat, a **FEDICS Művészeti iskola** zenés-táncos produkcióját és **Ludas Matyi paródiát** láthatták a nézők. Sikert aratott a **Cseréforgó együttes** programja, majd következett a tombola. A fődíj egy **BICIGLI!** Este fél nyolckor kezdődött a **BON-BON** együttes koncertje, majd a nap fénypontja a **TŰZJÁTÉK** következett, amit az eső ellenére is népes sereg éljenzett végig. A sok-sok lelkes támogatót és segítőt felsorolni kevés lenne a hely, de az ő összefogásuk és segítségük nélkül nem sikerülhetett volna ilyen jól ez a nap!

- Virág Tímea -

Rákóczi ünnepség Gyömrőn

Június 1-én, 16 órákor a gyömrői II. Rákóczi Ferenc általános iskolában, az Id. Pál Mihály Helytörténeti Kör valamint a Rákóczi Szövetség gyömrői szervezete emlékülést tartott. Az emlékülés résztvevőinek Rakó József szerkesztő bemutatta a **RÁKÓCZI GYÖMRŐN** című könyvet. A szép kivitelű és tartalmas kiadvány a 2005-ös emlékvé gyömrői eseményeire tekint vissza, s megőrökíti a helytörténetek előadásait, tanulmányait a 300 évvel ezelőtti eseményekről. A könyv bemutatása után a jelenlévők részleteket hallhattak Merczel Erzsébet: Rákóczi 1906-2006 című oratóriumából, amely abból az alkalomból született, hogy 2006. október 28-án lesz száz éve, hogy a

Fejedelem és bujdosótársai hamvait a Wekerle kormány hazahozta Rodostóból és Kassán, a Szent Erzsébet székesegyházban királyhoz illő pompával eltemette. Az ünnepséget, amelyen Üllő város is képviseltette magát - Vasadi István polgármester, Fehér László tanár-helytörténész és a Mecénás Művészeti Klub tagjai személyében -, **SZABÓ GÁBOR maglódi tőrogató** és **SZABÓ LÁSZLÓ üllői citerás** tette emlékezetessé. Az ünnepség befejeztével a résztvevők kivonultak a Mánya rétre, ahol már várta őket a hagyományos máglyarakás és a tűz melege mellett folyt tovább a megemlékezés régi, hős időről, a Fejedelem és kurucok máig élő cselekedeteiről.

- Merczel -

Hókirálynő Gombán járt!

Ráadásul júniusban. Mielőtt valaki azt gondolja, hogy az évszakok szokatlan felcserélődéséről tudósítok, sietek elmagyarázni, hogy a klasszikus Andersen meséről van szó. A Gombai Napok keretében a Faluházban működő felnőtt Gomb Színpad és a Sztellé táncscsoport

tűzte repertoárjára a meséből átdolgozott, musicalt. Gombán már nyolc éve dolgozik együtt ez a színjátszó csoport. Számos előadásuk között Rejtő és több ismert kabarészerző darabját is bemutatták. Az idén tartotta öt éves jubileumát a táncscsoport. Ők standard, latin és modern táncokoreográfiákat tanulnak és mutatnak be. Közös nagyszabású előadásuk volt az „Ez a srác a csajom” című zenés táncos vígjáték, tavaly a „Hotel Menthol” és idén a „Hókirálynő” című mese musical. Azt hiszem, joggal dicsekedhetünk azzal, hogy nekünk saját szövegírónk, zeneszerzőnk, koreográfusunk, jelmezvarrónk, technikusunk, és grafikus művésznünk van. Az előadásról, csak annyit, hogy eddig kétszer játszottuk telt ház előtt. Terveink között szerepel, hogy szeptembertől hahnizni fogunk a darabbal. Talán Üllőre is meghívást kapunk. Ha felkeltettük az érdeklődését, jöjjön el, és nézzen meg minket. Reményeink szerint, nem fog csalódnai bennünk!

Máté Józsefné
társulatvezető

SZENT IVÁN ÉJ AZ

Június 24-én Árkosi József és Kiss Barbara közös tanyájukon "szentivánéji" partit rendeztek. Mikor kis csoportunk megérkezett, épp az aznap pásztor- és terelelkűtánc verseny díjátadása zajlott. Különböző kategóriákban jutalmazták az ügyes kis négylábúakat és a gazdákat. Tudni kell, hogy a vasadi tanyán a házigazda kennelt tart fent és törzskönyvezett kutyákat tenyészt. Számos vendéget meghívtunk és vittünk magunkkal, abból a célból, hogy a környék kulturális helyzetét megvitassuk, tapasztalatokat osszunk meg, és segítséget nyújtunk egymásnak a jövőben. Jöttek vendégek Vasadról, Monorról, Felsőpakonyról, Gyömrőről, Felsőfarkasdról, Vecséről és persze jó néhányan Üllőről. Mikor azt este rászállt a tanyára a házigazda fantasztikus gömői zöldség-

Fehérló fesztivál Felsőfarkadon

A nyár eleji Gombai Napokkal egy időben június 9-10-11-én ismét fesztivált rendeztek a Felsőfarkadi horgászto mellett réten. Az esemény főszervezője Huszár László. Változatos és kiállítóban, vásárosokban gazdag rendezvénynek

ígérkezett. Sajnos a reklámok késve kerültek ki az emberekhez, így a tervezettnél kevesebben jöttek el, bár a főszervező a televízióban és a rádióban is adott interjút az eseményről. A hely kitűnő adottságai és a páratlanul szép környezet igazán alkalmas a hasonló események megrendezéséhez, de az idő nem volt kegyes a fesztiválhoz. Szombaton este hatalmas felhőszakadás mosta el a programokat, de a szervezők nem csüggedtek. Pénteken nyugdíjasklubok előadásaival indult a fesztivál. Szombaton és vasárnap, élő zene mellett solymász, íjász, kézműves bemutatók mellett lovaglás, tombola, képzőművészeti, kézműves kiállítás gazdagította a programokat. A közönség helyben megtekinthette a házigazda állatfarmját is, ahol több, a vidékre jellemző állatfajttal lehetett megismerkedni. A helyben készült ingyencsék mellett kultúralt körülmények között magyaros ételekkel várták a látogatókat. Reméljük jövőre kedvezőbb időjárás mellett hasonlóan színes programok mellett többen is élvezhetik majd a fesztivál programjait.

-Sárándi-

ÁRKOSI TANYÁN

levessel és szürkemarha pörkölttel vendégelt meg minket. Nagyokat beszélgettünk és énekeltünk a tűz körül. Mikor eljött az éjféli, sejtelmes sámanzene mellett a házigazda meggyújtotta a tüzeket, majd beállította a tűzbe a "kiszé babát" /szimbolikus áldozat/. Mikor a máglyák parázslani kezdtek, elindult a tánc. Egymás kezét fogva először körbetáncoltuk a tüzet, majd először együtt ugrottuk át a máglyákat. Később, mikor már sokan kifáradtak, a párok együtt ugrották át a tüzeket. Először kéz a kézben, majd a legények ölbe kapták kedvesüket és úgy tették ugyanezt, hogy szerelmük soká tartson. Mikor a tűzből már csak parázs lett, a bátrabbak meztláb átsétáltak rajta. Úgy gondolom, ez az éjszaka is sokunknak emlékezetes marad.

-MR-

I. Megyelakó fejlesztő tábor Ráckeve

2006. július 10-én egy 17 fős vidám kis csapat vette birtokába az Árpád Fejedelem **ráckevei** Általános Iskola falait. Solti János igazgató úr lehetőséget adott a Megyelakó Egyesületnek, az I. Megyelakó Fejlesztő tábor megrendezésére. Az ott eltöltött 1 hét mindannyiunk számára nagyon sok boldog pillanatot és szívünkben egy életre szóló emléket őriz meg. Első este gitárkíséret mellett népszerű dalokat és népdalokat tanultunk Mikulik Péter gimnazista segédletével. **Az Üllői Mecénás Művészeti Klub tagjai cíterazenével /Szabó László/ énekléssel /Szabóné Pannika/, üvegkavással /Robitsek Ibolya/, tus-akvarell /Sárándi Tibor/ és csuhé-krepp figurák készítésével valamint batikolással /Gál Józsené Judit/ tették tartalmassá egyik délutánunkat.**

A tikkasztó melegben a termálvízű strandon a fürdés sem maradhatott ki. Rákosi Katalin kommunikációs gyakorlati

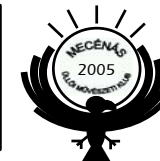
Mecénás kiállítás és vásár a III. FERIHEGY EXPO-n

2006. május 27-én és 28-án az Üllői Mecénások is részt vehettek a vecsési „epres”-ben megrendezett, harmadik Ferihegyi EXPO-n. Kiállításukkal, valamint kedves, vendégszerető mivoltukkal sok embert lenyűgöztek. Széles tárlatunk volt alkotóművészeink kiállításra szánt műveiből: De Villa Ernesto Celeste festőművész, Sárándi Tibor és Méhes Dániel festők alkotásaiból, a Rakó család gobelinjeiből, Tóth Andrea hímezéseiből, Robitsek Ibolya üveg és kőfestéseiből, N. Dudás Zsuzsanna patchworkjeiből, valamint Csenki Attila és Ujházi Pál mestermunkáiból. Látható és megvásárolhatók voltak, Gattyán Ica csinos varrt babái és állatkái is amelyek elsősorban a kisgyerekek tetszését nyerték el. Mindezek mellett az irodalmi szekció is bemutatásra került. A negyedévente megjelenő újságunkat, szórólapokat, különféle ismertető anyagokat osztogattunk munkánkról, jövőbeni elképzeléseinkről. Ennek a posztanak tisztjét képviseltem és a kapcsolatépítések koordinálta a klub elnök asszonya Merczel Erzsébet. A váltó ko-

tréninggel oldotta fel az első napokban a lurkókat. Kuti Gyuri bácsi önismereti tréningje segítségével jobban megismertük egymás és önmagunkat, s persze az álmotázás sem maradt el, amin jókat derültünk. A finom falatoktól, amiket sokszor magunk készítettünk el, minden nap új erőre kaptunk és örömmel tettük a dolgunkat. A festői ráckevei Duna-part szépségét motorcsónakból csodáltuk, s közben a vízi világ kedvenceit is lencsevég-

re kaptunk. Mondrák Vendel történéssel Ráckeve járdait koptatva megnéztük János Vitéz síremlékét, a katolikus, a református és a rácz templom történelmi emlékeit. Az Árpád Múzeumban nemcsak a város múltja és jelene tárult elénk, hanem a „Művészeti iskolások” csodálatos rajzai és tűzzománcái is. Persze minden reggel elmaradhatatlan volt a reggeli torna, amitől felfrissültünk. Közben a kis herceg” útját napról napra jobban megismerhettük. Az utolsó napon szerepekre bújva színpadra is vittük, a szülők öröme és meglepetésére. A jelmezeket és díszleteket a gimnazista Balázs Dóra kreatív alkotó kedve és varázskeze hozta létre, a zenei háttérrel Bartucz Virág furulyaszólója szolgált. A hab a tortán az éjszakai (fáradhatatlan) manók csínytevése volt. A cipők eltűnésétől és összekötözésétől kezdve az arcfestésig minden előfordult az éj leple alatt. Az utolsó este gyertyafényes táncos mulatságot rendeztünk (Pizsama party-t) küzdve a szünyogokkal... és jól kipihenve, tele élményekkel térünk haza.

Mikulik Gabriella Rákosi Katalin
drámapedagógus Megyelakó Egyesület
(Szigetszentmiklós) elnöke

Kedves üllői lakosok!

Közeledik **október 1-e**, a helyhatósági választások napja. Ebben a lapban nem kívánunk kampányolni, csupán fel szeretnénk hívni a figyelmet, hogy mi is tettünk lépéseket arra vonatkozóan, hogy elképzeléseink, terveink - valamint a tevékenységünkkel rokonszenvező lakos-társaink problémái, gondjai - nyomatékosabban szerepeljenek városunk irányításában. Nem szeretnénk hálátlannak tűnni, mivel jelenlegi vezetésünk a lehetőségekhez képest támogatja munkánkat. Nem szeretnénk a kritika eszközeivel sem élni, mert városunk ügyeinek irányítása a lentől jövő kezdeményezéseken alapszik. Megfelelő kommunikációval és kompromisszumra képes együttműködéssel sok minden elérhető és mi sokat el is értünk.

Célunk a jövőben is az, hogy velünk együtt, a mi közvetlen közreműködésünkkel valósuljanak meg azok a kezdeményezések, amelyek mindannyiunk érdeke.

Fontosnak tartjuk a fokozottabb társadalmi egyeztetéseket a lényegesebb döntések előtt, a bátrabb, mindannyiunk érdekét szolgáló intézkedéseket és több figyelmet azokra a hangokra, amelyek kisebb közösségektől jönnek. Augusztus 20-án a Polgármesteri Hivatal udvarán ismét nagyszabású kiállítással várunk mindenkit. Kérjük, jöjjön el és beszéljünk el városunkról, jövőbeni közös terveinkről.

- Sárándi -

Augusztus 20-i képzőművészeti udvar

Hasonlóan a tavalyi rendezvényünkhöz idén augusztus 20-án az **Üllői Mecénás Művészeti Klub** ismét nagyszabású kiállítást rendez a Polgármesteri Hivatal udvarán. A már hagyományosnak számító képzőművészeti, fotó, kézműves és kézimunka kiállítás mellett, most meghívtuk a Magyar Nemzeti Lobogó Társaságot, hogy mutassa be a történelmi zászlógyűjteményének néhány darabját. Jönnek vendég-kiállítók a fővárosból, Balassagyarmatról, Gyömrőről és hoznak alkotásokat a Monor és Vidéke Alapítvány művészei is. A kiállítás alatt zenésző várja az érdeklődőket. Hárfá, citera, tárogató, nagybőgő, gitárzene színesíti a programot, amelyen szeretnénk, ha részt vennének városunk IDŐS POLGÁRAI is, akikhez - reméljük - eljut vendégváró meghívásunk.

- Sárándi -

FELHÍVÁS

Idős üllőiekhez szólunk!

Az Üllői Mecénás Művészeti Klub és a Polgármesteri Hivatal ezúton meghívja a 75 év feletti üllői lakosokat egy kis ünnepségre augusztus 20-ra, a Polgármesteri Hivatal udvarába, azért hogy elbeszéljünk az elmúlt század üllői eseményeiről, történéseiről, a jelen problémáiról.

Amennyiben ön szívesen részt venne ezen a kis ünnepségen kérjük, jelezze a Vargha Gyula Városi Könyvtár 320-102-es telefonszámán és kérjük adja meg saját telefonszámát is, hogy ha szükségés az Üllői Vöröskereszt vagy a Zrínyi Ilona nyugdíjas klub tagjai felkereshessék önt és megbeszéljék az ünnepségre eljutás lehetőségét. (több üllői lakos is felajánlotta, hogy autójával oda és visszazállítja önöket!)

Szeretettel várjuk, hozza magával emlékeit!

Kiállítás Üllőn a Könyvtár galériában

Két kortárs művész munkáiból nyílik kiállítás **augusztus 25-én** az üllői galériában és annak udvarán. **Karcag Éva** és **Nádor Tibor**, egy szobrász és egy festő, kik több mint húsz éve egyidőben és egymás mellett indították pályafutásukat mesterük: Szlávik Lajos útmutató korrektúrája alapján. Később pályájuk szétvált, de a művészi útra indító erő szemléletbeni közösséget hagyott maga után. A Magyar Képzőművészeti Főiskolát Nádor Tibor Gerzson Pál, Karcag Éva pedig Somogyi József osztályán végezte el. Nádor Tibor, festőművész, 1967-ben született. 1989-től végezte a Magyar Képzőművészeti Egyetemet. 2000-tól alakrajz festészet tanár a Magyar Iparművészeti Egyetem szilkátipari tervező tanszékén. 2002-ben elnyerte a Palládium Alapítvány Képzőművészeti Díját. Szűts Miklós festő a következő szavakkal méltatta a díj átadásakor:

„Irigylem (mondjuk inkább, becsülöm) elszántságát: igazi "elszántfestő" fajta. Nincs más stratégiája, mint képet festeni. Amikor úgy istenigazából nem megy, akkor is... Nádor a szénrel-rajzolás Paganinijé. Kamaszos érzékenység és ugyanakkor szerzetesi mértéktartás. Ritka konstelláció. Valaki éppen helyet fest magának a kortárs magyar művészetben. Kikerülhetetlenül. Képek. Európa jövője válik láthatóvá”.

Karcag Éva 2000 óta e vidék letelepedett szobrásza. 2005-ben nyitotta meg hatalmas műtermét a kortárs szobrászok számára Vasad külterületén. Évente rendezett művésztelepeivel és saját rendezésű kiállításával igyekszik izzásban tartani a környék kulturális életét. Alkotótelepein e korszak, forrásban lévő és kiforrott egyéniségei hagyának hátra új munkákat, melyek a helyszínen nagyszabású rendezvény keretében kerülnek bemutatásra, ahová a hazai művészi élet tiszteletre méltó tagjai ellátogatnak. Karcag Éva lassan, de szintén elszántan építi föl szobrászi létét, erőteljes pályát sejtetve.

-KÉ-

hogy a játék oktatását a fogváltás időszakában kell kezdeni. Úgy látszik, ebben a korszakokban a gyerekek még képesek a teljes belefeledkezésre, de már arra is, hogy tudatosítsák magukban amit csinálnak. Az *elmélyedő átélés* (awareness-continuit) pszichológiai fogalom. Annyit jelent, mint benne lenni egy folyamatban, amelynek során együtt izzunk a megoldandó feladattal. Ez mindig jó érzés, amit belső nyugalom kísér, és a „játékos” érzékelhető telítettség kuszgárzása. De hát hogy is ne lenne jó, azonosnak lenni önmagunkkal? Ebben az állapotban tudunk legjobban kapcsolatot teremteni másokkal. A foglalkozásokat **Varsa Mátyás színművész** tartja; konzultáns: **Meixner Veronika gyermekpszichológus**.

-Varsa Mátyás -

Fehér László

Üllő régészeti emlékeiből II.

A kelta nép önálló életének a Dunántúlon a római hódítás, az Alföldön pedig a szarmata-jazig nép megjelenése vetett véget. A rómaiak i.e. 13 – 9 század között meghódítják Nyugat-Magyarországot (Pannónia provincia), a Duna a birodalom fontos határává válik.

A szarmaták két törzse (jazigok és roxolánok) a Fekete tenger partvidékéről érkeznek a Duna – Tisza közére (jazigok), illetve az Al-Duna mellé (roxolánok). A Kárpát medence viszonyai között az állattenyésztésről egyre inkább áttérnek a földművelésre.

A római korból is vannak emlékeink – bár rendkívül hiányosak, szórtak – településünkről. Pestről, a mai Március 15. Térről indult ki az az útvonal (tkp. Üllő, Cegléd, Szolnok majd Dacia irányába), amely kereskedelmi és hadi célokat egyaránt szolgálhatott. A település mai központjában, az Ócsai út – Pesti út kereszteződésénél, az Ócsai úti lebontott iskolaépülettel párhuzamosan a XVIII. században épített régi fogadó (ami később községháza is volt a világháborúban történt leégéséig, lebontásáig) építésénél találtak olyan római kori épület-maradványt, tetőcserepet, amelyek arra utaltak, hogy ott egy római kori örállomás létezett. Ez a távolság (ti. A Március 15. tér és Üllő) akkora, amelyet egy lovas katona lovával egyhuzamban képes teljesíteni, tehát ez az örállomás egyúttal lóváltó állomás is lehetett. S ha volt örállomás, akkor annak védelmezői, lakói is voltak. A romok, tetőcserepek mellett Borovszky Samu ír arról, hogy innen római kori fibula (övcsat) került be a Nemzeti Múzeumba, de a tanuló 20 évvel ezelőtt még római kori as-t (apró bronzpénz, tulajdonképpen váltópénz) is találtak.

A szarmaták első hulláma i.u. az első évszázadban került az Alföldre, s ezen belül a Duna – Tisza közére. A régészeti leletek szerint még két betelepülési hullámban tulajdonképpen a hunokig, a legnagyobb

létszámú néppé váltak. Leletanyagaik az egész Alföldről ismeretesek, de nagyobb mennyiségben főleg az utóbbi néhány évtized utépítési akciói leletmentő

ásatásaival kerültek elő. Így Üllőről is, bár 7 szarmata sír anyaga a Kurd magángyűjteménybe, majd onnan a nemzeti Múzeumba került (bronz térdfibulák, korongos fibula, kéttagú csat, sima ezüstgyűrű, félhold alakú csüngő, orsó, gyöngyök, stb.) – igazából az MO-ás csomópont és a 4-es főutat elkerülő út építését megelőző leletmentő ásatásokon 2000 tavaszától került elő egy maga nemében egyedülálló szarmata – jazig település, temető és fazekasfalu. Sőt, a sírok alatt őskori (bronzkori) településnyomra is bukkantak – pl. olyan cserepeket találtak, amelyet a szarmaták szinte sűrűlápátnak használtak.

A megelőző régészeti feltárások vezetője és koordinátora dr. Tari Edit, a ceglédi múzeum vezető régésze volt. Magát az ásatást Dr. Kulcsár Valéria vezette, de többen is dolgoztak vezető időszakokban az ásatásokon, pl. Patay István régész, aki 2002-ben az Árpád Napok alkalmából tartott erről előadást az általános iskolában.

Az ásatás több mint 30 hektáros területen folyt, ahol megtalálták a szarmata falu nyomait, a település temetőjét is, és többek közt 50 edényégető (földbe ásott) kemencét, ami egyértelműn arra utal, hogy igen jelentős fazekasfalu működött itt. (A régész elmondása szerint az adott időpontban ez volt Közép – Európa legnagyobb nyíltszíni feltárása). Az ásatás nyomán kb. 600 000 db kerámiatöredék került elő. Ezek egy részén komoly római hatás volt érzékelhető, a terra sigillata féle edények utánzása. Edényeiket a szarmata-jazigok szürke agyagból korongolással készítették, de máz nélkül, díszítve.

A kemencék sorban helyezkedtek el, mint egy megtervezve. A kemencéktől távolabb bukkantak rá a falu temetőjére, a sírokra. Ezek egy részében állati tetemek, (pl. szarvasmarha, ló) csontjai feküdtek. A sírokban bronzból készült pénzeket, ékszereket (fémből, gyöngyből) is találtak. Volt olyan nyaklánc, amely összesen 280 db gyöngyből állt. A leletek nagy része a rómaiakkal való kereskedelmet igazolja. A sírokban az emberek hanyatt fekszenek, fejük mindig dél felé néz. Karjuk nyújtott helyzetben testük mellett, a lábuknál kis edény. Kő épületmaradványt nem találtak.

Az ásatás 2003 nyár végére fejeződött be, az ásatások nyomait a régészek betemették, a terepet átadták az utépítésnek.

Az ásatás tárgyi emlékeinek részletes, tudományos elemzése még napjainkban is folyik, s csak a szakterületenkénti tanulmányok elkészítése után válik lehetségessé egy tudományos szintű – összefoglaló tanulmány megalkotása. Mi, üllőiek, kíváncsian várjuk ennek a megjelenését, mert az eddigiek szerint nagyon valószínű, hogy a többi pest megyei szarmata temető (pl. Albertirsa, Gyal környéke) együttes értékelésével az üllői is jelentősen hozzájárul a környék e korszakának részletesebb megismeréséhez. A régészek ígereite szerint megyénkben vándorkiállítás keretében is bemutatják majd a feldolgozott anyag egy részét. Üllő is kíváncsian várja a fejleményeket. Befejezésként megemlítem még, hogy 2001 tavaszán a Népszabadság egyik számában fotókkal is illusztrált cikk jelent meg az üllői – vecsési ásatásról (a régészek begyűjtő helye, és az ásatási személyzet központja Vecsésen volt), illetve a MTV Híradójában egy rövid helyszíni riportot is bemutatnak az ásatásról.

-FL-

Szarmata-Jazig korszak

AMIKOR A HARANG SZÓL...

Alig telt el 100 esztendő a tatárok kivonulása után, amikor még veszedelmesebb ellenség jelent meg az ország déli határán: a török. A magyarok kiváló hadvezére, Hunyadi János sok csatában verte vissza a szultán dühös rohamait. 1456-ban a végvárak, elsősorban Nándorfehérvár ellen indul a török sereg. III. Callixtus pápa, látva a túlerőt, június 29-én elrendeli a déli harangszót a várható tragikus keresztény vereség emlékére. A déli harangszó elrendelésére a pápát végső kétségbeesése sarkallta. A megválasztása óta eltelt egy évben kizárólag a Konstantinápoly

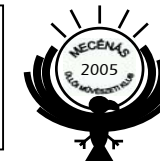
visszafoglalására hirdetett kereszties hadjárat tervével foglalkozott, ami Európa uralkodóinak közömbössége miatt kudarcba fulladt. Az „imabullában” elrendelte: minden templomban monddjanak misét, délben pedig háromszor kongassák meg a harangokat, amellyel jel adassék a hívőknek, hogy imáikkal segítsék a török ellen harcolókat. Európa városairban szinte egyszerre érkezett meg a nándorfehérvári győzelem híre és a korábbi pápai felszólítás, ezért a déli harangszó ez időtől általános lett Európában.

-ME-

WAGNER Sándor

Dugovics Titusz önfeláldozása 1859

MECÉNÁS HÍREK

Üllői Kultúráért Alapítvány 2006. május 23-án megtartotta a 2. Kuratóriumi ülését Üllön a Kistemető u. 1. sz. alatti ingatlanban.

A kuratórium döntött a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány pályázatán való indulásról, valamint meghatározta az alaptökből 18 ezer forint kivételét és felosztását.

Üllői Kultúráért Alapítvány 2006. július 3-án megtartotta a 3. Kuratóriumi ülését Üllön a Kistemető u. 1. sz. alatti ingatlanban.

A kuratórium döntött a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány pályázatán nyert 80 000 Ft felosztásáról, valamint további két PMÓ pályázat benyújtásáról.

Az Üllői Mecénás Művészeti Klub rendezvényei a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány támogatásával valósultak meg.

Elkezdődtek a PRÓBÁK Merczel Erzsébet **RÁKÓCZI 1906-2006 című oratóriumának** szécsényi és üllői ösbemutatójához, amelyet a szeptemberi és októberi hónapokra tervezünk.

FOLTVARRÓ /PATCHWORK/ tanfolyamot indítunk szeptember végétől.

Érdeklődni lehet: N. Dudás Zsuzsannánál (Magyar Foltvarró Céh tagja és az Üllői Mecénás Művészeti Klub kézimunka csoportvezetője).

(06-29-323-436; 06-70-232-2879)

Hamarosan DOBOS JÓZSEF ROVATOT INDÍTUNK, amelyben – a család beleegyezésével - Józsi bácsi verseit, gondolatait olvashatják, amelyeket ránk, utódokra hagyott!

Különböző rendezvények hangulatosabbá, színesebbé tételéhez figyelmükbe **ajánljuk N. Dudás Zsuzsanna patchwork, G. Horváth Boglárka, De Villa Ernesto Celeste, Sárándi Tibor, Csorba Tamás Imre** képzőművészeti kiállításait.

Továbbra is várjuk **1956-os eseményekkel** kapcsolatos fotó, irodalmi, képzőművészeti, illetve bármely más művészeti alkotást a **pályázatunkra**. **Beadási határidő: 2006. szeptember 15.** Minden pályázó jutalomban részesül, de a nyerteseket külön értékes díjjal jutalmazzuk. A részletekről érdeklődni lehet a szerkesztőségénél.

Időszakos kiállításaink a Vargha Gyula Városi Könyvtár Galériájában:

- augusztus 25 - szeptember 8. **Karczag Éva** szobrászművész és **Nádor Tibor** festőművész közös kiállítása
- szeptember 14 - 27. **Marjovszky Béla** és **Sárándi Tibor** festők közös kiállítása
- október 5 - 21. **De villa Ernesto Celeste** festőművész kiállítása
- október 26 - november 10. **Monor és Vidéke** alkotóinak közös kiállítása
- november 16 - 30. **Bognár István** fafaragó, **Ujházi Pál** szíjártó és **Szász Gyula** festő-grafikus közös kiállítása
- december 7-23. **Barta István** fazekas és az **üllői gobelinesek** közös kiállítása

JÓGASTÚDIÓ

Mi is a jóga? Mi történik, ha valaki jógázik? Hogyan gyakoroljunk? Igaz, hogy tíz perc lazítás felér nyolc órai alvással? Tényleg ki lehet kapcsolni? Ilyen, és ehhez hasonló kérdések merülnek fel az emberben, aki érdeklődik a jóga iránt.

A jóga maga az élet!

"Az ember nem azért él, hogy jógázzék, hanem azért jógázik, hogy teljesebb életet élhessen!" idézi ezt Dr. Weninger Antal könyvéből klubtársunk Hera László "jógaguru", aki közel 30 éve foglalkozik eme életmóddal. Aki jógázik, az sokkal teljesebb életet tud élni. Ezt a kincset ne hagyja ki! Inkább jógázzon, mint orvoshoz járjék!

Hera László minden kedden esete 1/2 7 és 8 óra között jógafoglalkozást tart az érdeklődőknek a Civil központban.

Tel: **06-30-952-4875**

PESTI ÚTI PRAKTIKÁK - N. KÉKEDY IBOLYA ROVATA

Dió elkészítése eladásra

Ha azt akarjuk, hogy a dió héja szép színét megtartsa, ne barnuljon meg, a következőt tegyük: A diókat tegyük bele egy nagy kosárba, miután a zöld /barna/ burkot eltávolítottuk. Egy seprű segítségével, folyóvízzel jól mossuk át. Utána szárítsuk meg egy gyékényen. Száradás után tegyük egy nagy drótos rostába, amit jól zártan letakarunk. Tegyük a rosta alá néhány kénrudat, gyújtunk meg és 5-10 percre kénezzük, ügyelve, hogy mindenütt átjárja. Utána a takarást vegyük le, és jól szellőztessük át. Így a dióknak megtartja eredeti szép, halványbarna színét.

Ha a diót bontva szeretnénk eltárolni, hűvös, száraz helyre tegyük, de akár mélyhűtő ládába is rakhatjuk. Így a dióban lévő zsírtartalom /több, mint 50%/ nem avasodik meg.

Mézes kérdés

Gyakran megessük, hogy a méz kikristályosodik. Ez azért van, mert a benne lévő cukor miatt a méz túltelített oldatként viselkedik. Ez 15 fok körül viszonylag hamar bekövetkezik, e hőmérséklet alatt és felett kicsit később. A tévhit ellenében az akácméz is bekristályosodik, de viszonylag nehezen. A méz eredeti állapotát úgy lehet visszanyerni, hogy a kristályos mézet 45 fokos vízfürdőben vagy akár mikrohullámú sütőbe téve felmelegítjük. Ne tegyük bele se citromlevet, se más adalékanyagot, mert a kristályosodást nem akadályozza meg, csak az élvezeti értékét rontja. A kristályosodás nem a méz hibája, hanem alapvető tulajdonsága, Egyetlen módon kerülhető el, ha gyorsan elfogyasztjuk.

Fehér László: Egy város eposza (Történelem rímekben)

Eleink, őseink, kik e földön éltek
- testük rég elporladt, így már csak emlékek –
eljött az új idő, született egy város!
Duna-Tisza közén, a Pesti síkságon.

Mintha film peregre, jönnek elő képek,
idézik a múltat, idézik a tények
benépesül e táj emberrel, állattal
hosszú a történet, tele búval-bajjal.

Itt sík vidék váltakozik mocsarakkal
nadas és tölgyfaerdőhomok dombokkal
van rét, legelő, s az erdők vadjai
nagy számban élnek emberek csoportjai.

Ősemberek ülnek, körben a tűz körül
- vadhús illatozik – nő és gyerek örül –
csontsípval csalta ki az a ravasz vadász
erdőből az őzet, mint már ezernyi mást.

Majd változik a kép, állatot tenyésztők
áldozzák a marhát, a természetet féltők
hátracsavart szarvval eltemetett állat
ősi, rituális célokat szolgálhat.

Bővül az állomány – kutya, juh és sertés –
a halottat hamvasztják, urnába temetés
a szokás e tájon és persze a vas is
mert egyre több eszköz készül, sőt fegyver is

e fémből, mely terjed, s ennek eredménye
már pénzt is használ a keltáknak népe.
És jönnek a szarmaták, jazigok, avarok
népek és sírjaik emléke kavargó

a szemeim előtt. Temetők és csontok
ékszerek, edények, fazekas korongok,
íj és nyíl, kard, balta és bronzból az övcsat.
Közben fel-felbukkan egy római lovas

ki a fáradt lovát cseréli újabbra
az örállomáson. De látok gepida
harcost is, s hunokat, élükön Attila –
regebéli ősrünk, az „isten ostora”.

Népek sokasága árad egymást érve
egymást váltja, hogy majd mindnyájuk helyébe
érkezzen a magyar, élükön vezére
Árpád! S vele családja és végre

Látom Üllőt is, ki rászolgált nevérel

kemény tekintetű, vércse arcú harcos,
ki nekünk, itt lakóknak, város-nevet adott.
A nevét adta! Ez nevünk már régen
városok és falvak gazdag tengerében.

Látom a temetőt – az Ilona úton –
hol harcos őseink pihennek, s a kúton
egy szép lány vizet húz – Ilona a neve
a hagyomány szerint a kút lett végzet.

Következő képek nagyon szomorúak
mert jön a tatár, s mögötte a táj csak
vér, könny, s láng – majdnem teljes a pusztulás
nem maradt ember, állat – senki, semmi más

csak a kihalt pusztát! És évek telnek el,
míg ismét, újból lakott lett e hely,
Péter fia Tamás ismert birtokosa
Gesztos s Csókakő várának kapitánya.

Nő az Üllön élők, a jobbágyok száma
megnö szerepe is a falunak – látva
Károly, Zsigmond, Mátyás, Ulászló idején
született oklevél, döntések tömegét.

Szentgyörgyi Péter járt itt az országbíró
- Werbőczy István nádor a törvényt író
kinek törvénykönyve a korára valló
a szegény jobbágyot meg-meg nyomorgató.

És jön a török, vele Mohács és Buda
s a dúló seregnek itt kellett kivonulnia!
Pusztítva a falut, rabolva – égetve –
majd tizenöt év múlva újból érkezve

foglalja el Budát, s foglalja el Üllöt.
És ettől kezdve végig a törököt török
közé álltunk, s mi mindent adóztunk nekik!
- persze közben, sokan, Egert emlegetik –

Mert hiszen van közünk, nekünk is, Egerhez
a törököt Fekete Üllőnél verte meg!
Ez egy szép momentum, de a valóság az,
hogy Musztafa, Dzsafer és utódaik alatt

Üllő lakosai mind nekik dolgoztak.
Cserébe a falu mindvégig fennmaradt
és nőtt szerepe a környék pusztulása miatt
de a harcok emésztették az itt dolgozókat.

Az adó, a harács tovább növekedett
a szegény jobbágy hiába perlekedett
rablóval, törökkel, a magyar ura is
mind többet követelt, még ha távol is

Üllőtől. Dienes Bálint, Németh István
vallja Füleken tanúként, mekkora már
a nyomora falunknak. De az aranyra
igényt tart tovább is – falu káptalanja.

Változnak a képek. A török kiverése
harcok, pusztítások, szenvedés emléke
menekült a szegény, ki-ki merre látott
elpusztult a falu, amely eddig állott.

A váci püspök, Dvornikovics Mihály
adott ki körözüvényt, hogy ki-ki merre jár
térjen meg. És Gáspár Gergely hívta haza
az elmenekülteket. Így jöttek vissza